

Opfølgning på HA evaluering

**STATUS FOR
FAGOMRÅDET ERHVERVSØKONOMI
PÅ HA- OG SPRØK- UDDANNELSERNE**

Jens Aaris Thisted, dekan
Sven Bislev, director

CBS bestyrelse har rejst spørgsmålet om, hvorvidt der er et tilstrækkeligt minimum af erhvervsøkonomisk faglighed i alle uddannelserne på det erhvervsøkonomiske fakultet. Dette notat giver nogle af de mulige bud på et svar og redegør for fakultetets strategi på området.

Baggrunden er rapporten fra Danmarks Evalueringsinstitut om HA-uddannelserne, hvor der henvises til en spørgeskemaundersøgelse, hvor 50 % af besvarelserne fra studerende på HA(fil) angiver et ønske om ”mere erhvervsøkonomi”. Denne problematik har været løbende diskuteret siden 1980’erne, da CBS påbegyndte sin nye strategi med at etablere uddannelser som kombinerer og integrerer erhvervsøkonomi med andre fagligheder.

Der er ingen objektive tegn på, at vore bacheloruddannelser mangler erhvervsøkonomiske fagligheder: ingen dokumenterede problemer hverken på arbejdsmarkedet eller i videre uddannelse. En kvantitativ opgørelse (se nedenfor) over mængden af undervisning på de forskellige uddannelser afdækker ikke afgørende svagheder. Også de tre uddannelser, som kombinerer humanistiske områder (filosofi, kommunikation og psykologi) med erhvervsøkonomi har væsentlige elementer af erhvervsøkonomisk kernefaglighed.

Imidlertid er sådanne mål noget skønsprægede og siger ikke så meget om indholdet i de overskrifter, fagene har. Der kan derfor være grund til at sikre, at der foregår en løbende dialog med de humanistisk orienterede uddannelser om deres måde at levere erhvervsøkonomisk faglighed på, og om forholdet mellem deres fagprofil og CBS’s *brand*. Ledelsen af det Erhvervsøkonomiske Fakultet har iværksat tre foranstaltninger for at understøtte denne dialog.

For det første har Dekanen for det Erhvervsøkonomiske Fakultet besluttet at mødes med de tre studienævn for at diskutere deres håndtering af erhvervsøkonomien. Målet er at gå lidt mere i dybden med en sådan vurdering end det er muligt for en landsdækkende HA-evaluering.

For det andet er CBS Career Center i færd med at forbedre sine data om CBS alumni, og vi håber her for første gang at blive i stand til at følge dimittenderne fra de forskellige bacheloruddannelser en vis tid efter dimissionen.

For det tredje vil der som et pilotprojekt blive konstrueret en Multiple Choice test, som afprøver de studerendes forståelse af centrale begreber inden for erhvervsøkonomiske fag. Kan en sådan test bringes til at fungere, kan det overvejes at indføre den på alle erhvervsøkonomiske bachelorstudier.

Nærværende notat dækker både de HA-uddannelser, som var omfattede af evalueringen, samt Sprøk-uddannelserne, som også er erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser. Forskellen er, at

mens HA-uddannelserne er regulerede af HA-bekendtgørelsen, har Språk-uddannelserne deres egen bekendtgørelse.

Efter en kort skitse af ”porteføljestrategien” følger en kvantitativ oversigt over fagfordelingen på de 12 uddannelser, og en redegørelse for de enkelte uddannelsers strategi hvad angår erhvervsøkonomiske kompetencer. Bilag 1 redegør for det juridiske grundlag for uddannelserne, Bilag 2 rummer tallene bag den sammenlignende tabel.

Porteføljestrategien

CBS’s Erhvervsøkonomiske fakultet udbyder uddannelser, der er rettet mod et arbejdsmarked som efterspørger kvalifikationer der drejer sig om driften, ledelsen og udviklingen af virksomheder og organisationer. Udbuddet af uddannelser, som indeholder andet end erhvervsøkonomi, har været et bevidst valg på CBS siden begyndelsen af 1980’erne..

Dette valg - porteføljestrategien - har været en stor succes: CBS har med sin vifte af forskelligt tonede uddannelser dels tiltrukket store grupper af talentfulde unge mennesker, som ellers ikke ville have overvejet at gå ind i en erhvervskarriere, dels leveret nye indfaldsvinkler og nye tankegange til et erhvervsliv i hastig forandring. Endvidere har innovationsprocessen tiltrukket forskere, som ellers næppe havde engageret sig i udviklingen af bachelorstudier, men som her har lagt et stort og engageret arbejde i udviklingen af de nye faglige miljøer.

Tilgangen til studierne har udviklet sig forrygende, uden at den klassiske HA har lidt under det, og kandidaternes beskæftigelse har været tilfredsstillende. Enkelte studier har lidt sværere ved at vokse i samme takt som de mest populære, men i sammenligning med alle andre danske universiteters erhvervsøkonomiske uddannelser har *alle* de som udbydes af CBS klaret sig godt, både på tilgang og på afsætning.

CBS ser ud til at kunne blive et *brand*, en institution som opfattes som garanti for gode faglige miljøer. Dette gode omdømme gælder både nationalt og ikke mindst internationalt, hvor CBS blandt universiteter og business schools er kendt for sin kreative faglighed og sin ambitiøse pædagogik. I Financial Times’ internationale ranking af Master of Science business-programmer fik CBS en fin placering, hvori også indgik indikationer på arbejdsmarkedets vurdering såsom beskæftigelse og løn.

Til et ambitiøst brand stilles der hele tiden – og skal der stilles – kritiske spørgsmål. Systematiske evalueringer, ekstern censur, turnusevalueringer og interne strategiske drøftelser behandler løbende kvaliteten.

De to hyppigst rejste kritiske spørgsmål er for det første, om omverdenen forstår hvad det er for nogen uddannelser, vi leverer - hvad der ligger i porteføljen - og for det andet: om de erhvervsøkonomiske kombinations-uddannelser lever op til en rimelig forestilling om, hvad en ”erhvervsøkonom” kan....om de indeholder tilstrækkeligt med erhvervsøkonomi.

Den første kritik skal ikke behandles nøjere her; den har sin berettigelse, idet CBS endnu ikke har udviklet en kommunikation, som leverer et adækvat kendskab til de pågældende kombinationer.

Man kan dog muligvis antage, at udviklingen af et CBS brand i nogen grad har kompenseret for manglen på et udbredt kendskab til de enkelte uddannelsers indhold.

Den anden kritik har været adresseret adskillige gange under forberedelsen af de pågældende uddannelser og i forbindelse med evalueringer af forskellig slags. Der findes ikke noget klart og entydigt svar, men i det følgende behandles nogle af de udfordringer, som spørgsmålet peger på.

Hvad er Erhvervsøkonomi?

Erhvervsøkonomi er en *videnskabelig disciplin*, og sådanne er ikke fast afgrænsede størrelser, men begreber hvis indhold ansues forskelligt af forskellige forskere, og som ændres over tid. Et erhvervsøkonomisk studium kan imidlertid ikke bare følge forskeres fastlæggelse af disciplinen, det må også forholde sig til *arbejdsmarkedets efterspørgsel* efter relevante kompetencer, og udviklingen heri.

Fagområdet erhvervsøkonomi har, ud fra disse to kilder til beskrivelsen af det, altid været under udvikling: fra militært inspirerede ledelsesteorier, over psykologiske, produktionstekniske m.v. tilgange, til de snævert økonomiske kalkuleringsformer, som har været dominerende i efterkrigstiden. Siden 1980'erne er de økonomiske tankegange i stigende grad blevet suppleret med adfærds- og fortolkningsvidenskabelige refleksioner, en udvikling, som CBS meget hurtigt tog konsekvensen af med indførelsen af sine cand. merc. linjer, Sprøk og HA-kombinationer¹.

Hvordan vurderes arten og mængden af Erhvervsøkonomi?

Den faglige eller *videnskabelige vinkel* på mængden af erhvervsøkonomi anlægges af CBS's forskere. Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd – senere Akademisk Råd - og de medvirkende institutter har vurderet, at samtlige 10 HA-uddannelser og 2 Sprøk-uddannelser har et passende indhold af erhvervsøkonomi. I denne vurdering er indgået en afvejning af behovet for viden om fagområder, der traditionelt har været betegnes som erhvervsøkonomi, overfor efterspørgslen efter nye former for viden, der i stigende grad også er blevet relevante for virksomheder.

Der findes for tiden ikke sikker viden om *arbejdsmarkedets forventninger* til erhvervsøkonomiske bachelorer. CBS's vifte af aftagerrelationer giver en del svar, som imidlertid ikke kan antages at være hverken udtømmende eller repræsentative. HA-evalueringen gav meget lidt. Dimittend- og professionsorganisationers tal for beskæftigelse og ledighed registrerer ikke et anvendeligt antal af bachelorer.

Ser man på cand.merc.-dimittender, for hvilke der foreligger visse – ikke repræsentative - beskæftigelses- og ledighedsoplysninger, kan man i disse tal ikke identificere de til grund liggende bacheloruddannelser. CBS arbejder på at indføre en regelmæssig indhentning af oplysninger fra kandidat-dimittender, som muliggør at netop disse oplysninger produceres.

¹ En tredje vurdering af ”erhvervsøkonomi” ligger i de statsligt fastsatte regler for uddannelsens indhold. [Bilag 1](#) nedenfor redegør for overgangen fra detaljerede regler for fagindhold til den nuværende rammestyring, hvor det er op til institutionerne selv at fastlægge fagsammensætningerne. Beslutningen om, hvilke former for erhvervsøkonomi den enkelte uddannelse skal formidle, tages af studienævnet med vedtagelsen af studieordningen. Denne kompetence ligger eksklusivt hos studienævnet

Hvad angår bachelor-dimittendernes skæbne på kandidatstudierne er der en tendens til, at de fleste dimittender fra Språk og HA(fil) (de andre er for nye til, at der kan identificeres tendenser) søger mod de mindst kvantitativt eller matematisk orienterede cand. merc. linjer - men også en tendens til, at de får ganske udmærkede karakterer der, hvor de er.

Et problem med ”for lidt EØ” kan således ikke defineres eller dokumenteres med udgangspunkt i faglige vurderinger eller arbejdsmarkedsoplysninger.

Hvor stort et EØ indhold har de enkelte uddannelser?

Det er vanskeligt at beskrive og sammenligne de enkelte bacheloruddannelsers undervisning i erhvervsøkonomi. Den stærke variation i undervisningsformer og den vidtgående fagintegration, der over mere end 20 år er blevet udviklet på CBS, og som er hjørnестenen i porteføljestrategien, udgør et problem i forhold til en sådan sammenligning. Fagenes overskrifter i Bilag 2 nedenfor giver et indtryk af variationsbredden og integrationens omfang.

Tabel 1 kan give et vist indtryk af forskelligheden. Tabellen må af ovennævnte grund - den vidtgående fagintegration - ikke bruges umiddelbart til vurderinger og bedømmelser. Uddannelsernes fagsammensætning (detaljeret gengivet i Bilag 2) er sammenlignet blot ved at se på fagenes navne og foretage en grov klassifikation af dem. Det er en sammentrækning og modifikation af den opdeling af fagene, som de enkelte uddannelser har lavet til HA-evalueringen - samt oplysninger for Språk-uddannelserne, taget fra CBS Web.

I Tabel 1 skelnes mellem:

- ”traditionelle erhvervsøkonomiske kernefag”: driftsøkonomi, regnskab, finansiering, afsætning og organisation.
- ”integrerende fag”: rummer elementer af både EØ og uddannelsens særlige område – fag som ”kommunikationsledelse, ”international virksomhedsregulering”, m.m.
- ”kombinationsfag”, hhv. ”sprog- og kulturfag”: de fag, som giver kombinations- mv. - uddannelserne deres særlige karakter (områdestudier, jura, filosofi, kommunikation, etc.)
- ”økonomifag som ikke er EØ”: fag som mikro- og makroøkonomi, industriøkonomi, strategi, international økonomi mm.
- .
- ”projekter”: disse har oftest en klar virksomhedsorientering
- ”andet”: redskabsfag, metode, videnskabsteori, valgfag, praktiske øvelser, m.m.

Tabel 1. fagfordeling for bachelor-studierne:

(ECTS-point omregnet til % af hele bachelorstudiet)

<i>fag(se ovenfor)</i>	traditionelle EØ kernefag	integration af EØ og anden faglighed	anden faglighed (kombinationsfag, sprog/kultur)	økonomifag som ikke er EØ	projekter	andet	sum
<i>studium</i>							
HA(almen)	44	-	-	18	11	26	100
HA(ib)	21	21	-	13	8	38	100
HA(sem.)	29	29	-	4	8	29	100
HA(jur.)	15	13	42	10	16	4	100
HA(fil.)	11	43	22	10	12	3	100
HA(dat.)	33	12	32	0	11	12	100
HA(mat.)	14	8	33	17	8	19	100
HA(kom.)	15	8	31	0	9	37	100
HA(psyk.)	16	7	38	14	-	25	100
HA(pol.)	15	11	28	13	14	19	100
BLC(språk)	6	23	28	13	22	8	100
ASP	6	24	22	8	26	13	100

note: Det er vigtigt at bemærke, at der foregår indlæring af EØ faglighed andre steder end i kolonnen "EØ kernefag" – det sker i dele af alle de andre kategorier, med "anden faglighed (kombinationsfag)" som en delvis undtagelse. Alle uddannelserne har levet op til de tidligere bekendtgørelses krav om erhvervsøkonomiske minima, idet dele af "integrerende fag", visse "økonomifag" og dele af "projekter" har været regnet til erhvervsøkonomi. Anvendelsen af det snævre EØ begreb her har det formål at forsøge at identificere de uddannelser, hvor der - uanset den retlige regulering – kan være behov for at overveje kvaliteten af den erhvervsøkonomiske kompetence.

Kommentarer til tabellen:

Fagenes undervisningsomfang udregnes i ECTS – European Credit Transfer System – hvor hvert studieår fylder ca. 60 ECTS-point, og et bachelorstudium således 180. I Tabel 1 er disse points omregnet til procenter, mens nedenstående kommentarer og Bilag 2 beholder ECTS-målene.

Den *almene* HA-uddannelse og de to HA-variationer, HA(sem) og HA(ib) har undervisning i alle traditionelle EØ kernefag, i et omfang skønnet til fra 37,5 ECTS til 80 ECTS (ud af en bacheloruddannelses 180).

Af de 7 kombinationsuddannelser har datalogi- og matematik-kombinationerne undervisning i alle fagene (bortset fra, at HA(mat) af finansielle grunde har måttet nedlægge økonomistyring) og et ganske stort samlet omfang af traditionelle EØ samt øvrige økonomifag.

HA(pol) har 27,5 ECTS kernefag i traditionel EØ, 20 ECTS integrerende fag og 22,5 ECTS økonomifag, med vægt på international økonomi og politisk økonomi. Den metodiske afstand mellem EØ kernefag og kombinationsfagene er ikke så stor for HA(pol), hvor kombinationsfaget er et samfundsvidenskabeligt fag, som den kan være på de studier, der kombinerer med mere humanistiske fagligheder. HA (pol) er et nyt studium, i gang med første gennemløb af første studieår. Det er designet med nogen skelen til den gamle HA-bekendtgørelses krav, og på baggrund af en stakeholder-dialog (gennemført i sommeren 2004) med repræsentanter for erhvervsliv, det offentlige, og en enkelt NGO. Et samarbejde om dele af undervisningen er indledt med HA(ib), hvorved det fælles fokus på international økonomi og erhvervsliv, det fælles undervisningssprog og de metodiske fælleslementer udnyttes.

HA(jur.) har 26 ECTS traditionelle kernefag, dog uden organisation, og en del ECTS i integrerende fag (23) og økonomifag (18,5). HA(jur.) er den uddannelse, som har det største antal ECTS i kombinationsfag. Uddannelsen satser på en egentlig dobbeltkvalifikation, således at det med tiden bliver muligt at arbejde både som erhvervsøkonom og som jurist. Af den grund er det nødvendigt at lægge megen vægt på de juridiske fag.

HA(kom) har 27 ECTS traditionelle kernefag, 15 ECTS integrerende fag og meget lidt økonomisk teori. Studiet er imidlertid i tæt kontakt med det relevante arbejdsmarked: det er udviklet i samarbejde med erhvervsfolk fra kommunikationsvirksomheder og har sit eget advisory board, bemandet med folk fra virksomhederne. Der indgår en obligatorisk praktikperiode, som leder til en del feedback fra praktikværter. I dette samspil overvejes det løbende, hvorledes den faglige profil udvikler sig. Studienævnet arbejder på at tydeliggøre overfor studiets interessenter (herunder de studerende, aftagerne og CBS) hvorledes de erhvervsøkonomiske kvalifikationer er struktureret og organiseret.

HA(fil) har 18,3 ECTS i EØ kernefag, men et stort område med integrerende fag - 73,3 ECTS - samt 16,7 ECTS øvrige økonomifag. I flere af de integrerende fag, hvor filosofi og økonomi indgår, er der elementer af mainstream erhvervsøkonomi, især organisation og markedsføring. Studienævnet har det sidste par år gennemført en omfattende revision af bacheloruddannelsen, som har haft til formål at styrke den erhvervsøkonomiske faglighed og integrationen med filosofi. HA-evalueringens survey omfatter udelukkende dimittender fra før denne revision. Der er i 2006 indført et fag om markedsføring, branding og strategi. HA-evalueringen har givet anledning til yderligere overvejelser, og markedsføringsfaget vil blive udvidet. Hvad angår elementær driftsøkonomi er der en mangel, som vil blive udbedret, ligeledes med en udvidelse i antallet af lektioner.

HA(psyk.) har i princippet kun integrerede fag, som er tilrettelagt, så halvdelen er økonomisk faglighed og halvdelen psykologisk. Hvert fag forberedes og undervises af en økonom og en psykolog. Studiet er et ambitiøst forsøg på at skabe en vidtgående integration mellem de to fag. Den viste fordeling på de forskellige fagligheder er skønnet på baggrund af den ansøgning, CBS sendte til VTU i 2004. Den giver EØ 29 ECTS fordelt på de fem kernefag.

Språk-uddannelserne (BLC, ASP) har traditionelt haft et meget komprimeret EØ fag, dækkende alle kerneområderne, kaldet Business Economics and Management. Det er kun på 11,5 ECTS, men

til gengæld har de to studier et stort område af integrerende fag og økonomifag - tilsammen 63-64 ECTS. Endvidere fylder projekter, som i 2. og 3. studieår er virksomhedsrettede, en del - 39,5 for BLC og 47 for ASP. Sprog-studierne sigter på at uddanne erhvervsøkonomer med interkulturelle kompetencer, som skal kunne analysere virksomhedsforhold i en flerkulturel kontekst, analysere fremmede kultur- og samfundsforhold og kommunikere med personer fra anden sproglig og kulturel baggrund. Undervisningen i kultur- og samfundsforhold samt sprog er reduceret til 51 ECTS (BLC) hhv. 44 ECTS (ASP) og kan næppe bringes længere ned. De to studier har inden for de seneste år gennemført en fuldstændig revision, så begge nu undervises helt på engelsk og andre fremmedsprog. Først i 2008 har BLC for første gang gennemløbet sin helt fremmedsproglige version.

Bilag 1

Bekendtgørelsernes regler om fagindhold

CBS har, set ud fra det juridiske grundlag, fire forskellige typer af erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser:

- HA (kaldet HA(almen)), som er den oprindelige form, en uddannelse i fagområdet EØ med nødvendige baggrunds- og redskabsfag.
- HA-varianter, som der er to af: HA(ib) og HA(sem). Disse uddannelser har en lige så bred vifte af EØ-emner og temaer som HA, men toner dem ud fra en bestemt vinkel: hhv. international business og service management. Begge undervises på engelsk
- HA-kombinationer, som der er 7 af. Her kombineres EØ med jura, datalogi, matematik, filosofi, kommunikation, psykologi og politik. På disse studier erstattes noget af EØ-fagligheden med det pågældende kombinationsfag.
- Språk-uddannelserne BLC (Språk) og ASP (Asian Studies). De var ikke inddraget i HA-evalueringen, fordi de har et andet juridisk grundlag. Eftersom de retter sig mod samme "aftagere" – på arbejdsmarkedet og kandidatuddannelserne – som HA, er de medtaget i nærværende overvejelser.

I uddannelsesbekendtgørelser fra efterkrigstiden til 1990'erne blev studier beskrevet ved at angive hvilke fagdiscipliner, der indgik i hvilke mængder. På HA skulle man efter 1998-bestemmelserne undervise inden for tre blokke - mindst 1 ¼ årsværk i erhvervsøkonomi, samfundsøkonomi ½ årsværk og redskabsfag ¾ årsværk. ½ årsværk kunne således anvendes til fag, der kunne vælges lokalt inden for uddannelsens generelle formål: "at sætte dimittenderne i stand til at behandle erhvervsøkonomiske problemstillinger i private og offentlige virksomheder".

Hver af de tre blokke havde sin egen § i bekendtgørelsen med angivelse af fagdiscipliner. For EØ var det opregnet, at indholdet bestod af driftsøkonomi, regnskab, finansiering, afsætning og organisation – de fem kernefag. Hver af disse discipliner eller fag var karakteriseret ved en række emner, således skulle regnskabsvæsen omfatte "teorier, modeller og principper for opgørelse af overskud, kapital....etc."

Da begreberne HA-variationer og HA-kombinationer blev anerkendte, blev bekendtgørelserne ændrede, så der blev givet plads til lidt mere "ikke-erhvervsøkonomi" i uddannelserne: Hvor HA-almen og HA variationer skulle indeholde en EØ "blok" på 75 ECTS, kunne kombinationslinjerne nøjes med 52.

Disse bestemmelser er nu afløst af en meget friere ramme, som blot siger, at en bacheloruddannelse "indfører i et eller flere fagområders videnskabelige discipliner...". Den eneste specifikation af denne bestemmelse består i, at "fagområde" defineres som et fag eller en gruppe af beslægtede fag indenfor [her: samfundsvidenskab]. Endvidere bestemmes det, at uddannelsen skal kunne danne grundlag for udøvelsen af en erhvervsfunktion, og kvalificere til optagelse på en [faktisk flere – men ikke alle] kandidatuddannelse. Om fagsammensætningen gælder for alle bacheloruddannelser, at de skal rumme mindst 120 ECTS obligatoriske fag, hvoraf "konstituerende fagelementer for uddannelsens generelle faglige kompetence og identitet" skal udgøre mindst 90 ECTS. Heri er indregnet videnskabsteori, som skal være mindst 7,5 og et bachelorprojekt på 10-20 ECTS.

Af disse bestemmelser kan udledes, at en bacheloruddannelse i erhvervsøkonomi skal rumme mindst 62,5 ECTS "konstituerende fagelementer" – men ikke at disse 62,5 skal være

erhvervsøkonomi. På en kombinationsuddannelse må kombinationsfaget forventes at høre med til de konstituerende elementer.

Der er således ikke længere juridiske bestemmelser, der normerer hvilke emner der hører til EØ, i hvilket omfang, og hvilke, der ikke gør. Heller ikke bestemmelser, der strikt fastsætter en bestemt minimal mængde af EØ.

I den meget friere ramme for bachelorstudier, der blev etableret med bekendtgørelse af 2005, er der i nogen grad indført en ny logik. Studiernes indhold styres mindre ved hjælp af opregning af faglige emner end ved beskrivelser af de *kompetencer*, som dimittenderne opnår. I uddannelsesbekendtgørelsen § 67, stk. 2, pkt. 3, fastsættes, at studieordninger skal indeholde en ”faglig profil”, som beskriver uddannelsens formål, dens fag og en beskrivelse af ”de faglige og erhvervsrelevante kompetencer den studerende har efter afsluttet uddannelse”.

Det juridiske krav til HA-uddannelserne er herefter:

- uddannelsen skal indføre i fagområdet erhvervsøkonomi, og den skal sigte mod kvalifikation til et antal kandidatuddannelser samt til en erhvervsfunktion;
- uddannelsen skal rumme mindst 62,5 ECTS konstituerende fagelementer;
- i uddannelsens studieordning skal der være en fag- og kompetencebeskrivelse

Juridisk set er Språk-uddannelserne anskuet som en sammensætning af et erhvervsøkonomisk fagområde og et humanistisk fagområde, så bestemmelserne netop ovenfor skal modificeres på den måde, at første ”pind” ændres til:

- uddannelsen skal indføre i fagområderne erhvervsøkonomi, sprog og kultur og den skal sigte mod kvalifikation til et antal kandidatuddannelser samt til en erhvervsfunktion;

Bilag 2

En sammenligning af HA-uddannelserne, foretaget på basis af dels selv-evalueringen, dels de fagoverskrifter, der er anført på uddannelsernes hjemmesider. De største forskelle mellem disse kilder opstår ved at særligt tonede eller tematiserede forløb – fx. 'international management' – ikke er medregnet under EØ kernefag, men under integrerende fag. I godkendelsen af uddannelserne efter de gamle bekendtgørelser, med deres specifikke krav til størrelser af fagblokke, var en del af de fag, som herunder kaldes "integrerende fag" og "økonomifag", delt op i skønnede mængder af erhvervsøkonomisk og andet indhold.

HA(almen)

På HA almen fylder de erhvervsøkonomiske kernefag, de som blev angivet i den gamle bekendtgørelse, tilsammen 80 ECTS:

Driftsøkonomi (virksomhedens beslutningsanalyse):	15 ECTS
Finansiering	16 -
Økonomistyring og regnskab	17 -
Organisation	16 -
Afsætning	16 -

Andre fag: (100 ECTS) er samfundsøkonomi (15), erhvervsret (9), empirisk økonomi/samfundsbeskrivelse (10), IT (6), kontekstuel virksomhedsanalyse (8), statistik (10), valgfag (15), videnskabsteori (7,5) og bachelorprojekt (19,5).

HA varianter

HA(ib)

Erhvervsøkonomiske kernefag:

Marketing	7,5
Accounting	7,5
Finance	7,5
<u>Organization</u>	<u>15</u>
- i alt	37,5 ECTS.

Andre 'konstituerende fag' :

International business Environment	7,5
International Economics	7,5
International Strategy	15
<u>Intercultural Communication</u>	<u>7,5</u>
- i alt	37,5

Andre fag (105 ECTS) er generelle økonomifag (22,5), The company in a historical and international setting (7,5), IT (7,5), statistik (7,5), erhvervsret (7,5), metode (7,5) en stor mængde valgfag (30) og bachelorprojekt (15).

HA(sem)

Erhvervsøkonomiske kernefag:

Managerial Economics	15
Financial Accounting	7,5
Service Marketing	15
Organizational Behaviour and Change Processes	7,5
Strategy and Management of the Human and Financial Resources	7,5
- i alt	52,5 ECTS

Andre konstituerende fag:

Service Economics	15
Consumption Theory and Econ Psychology	7,5
Logistics and Transportation Economics	7,5
Cultural Economics and Politics	7,5
Management of Culture, Leisure and Sport	7,5
Tourism and Hospitality	7,5
- i alt	52,5 ECTS.

Andre fag (75) er "Descriptive Tourism and Cultural Economics and Statistical Methods", Business Framework, Macroeconomics, E-business and IT, Methods, (7,5 hver), electives (15) og bachelorprojekt (15)

HA-kombinationer

HA(jur)

Erhvervsøkonomiske kernefag:

Erhvervsøkonomi	7,5
Regnskabsvæsen	7,5
<u>Finansiering med statistik</u>	<u>11</u>
- i alt	26 ECTS.

Andre konstituerende fag :

- integrerende fag:

Afsætningsøkonomi/markedsføringsret	7
Industriøkonomi/konkurrenceret	6,5
<u>Rets- og kontraktsøkonomi</u>	<u>9,5</u>
- i alt	23 ECTS.

- kombinationsfag:

Kontraktret	21,5
Offentlig erhvervsret	9,5
International privat- og procesret	3
EU law	5
Kreditret	7,5
Selskabsret	3
Juridisk metode og retsteori	2,5
Arbejdsret	7,5
Skatteret	7,5
International Commercial Law eller immaterialret	7,5
- i alt	74,5 ECTS

Andre fag: (56,5): økonomifag 18,5, økonomisk valgfag 7,5, bachelorprojekt 15, andre projekter 13,5.

HA(dat)Erhvervsøkonomiske kernefag:

Organisation	14,5
Økonomi 1. år (finansiering, drift, international øk., erhverv og samfund)	21,5
Økonomi 2. år (økonomistyring, afsætning regnskab)	23,5
- i alt	59,5 ECTS

(inkl. et par makroøkonomiske elementer)

Andre konstituerende fag:

- integrerende fag:
IT-ledelse 21,5

- kombinationsfag:
Datalogi og informatik 57,5

Andre fag: (42,5): IT og videnskabsteori 7,5, valgfag 15, bachelorprojekt 20

HA(mat)Erhvervsøkonomiske kernefag::

Erhvervsøkonomi	7,5
Afsætningsøkonomi	7,5
Organisation og ledelse	3,5
Finansiering	7,5
- i alt	26 ECTS

Andre konstituerende fag:

- integrerende fag:
Operationsanalyse 7,5
Spilteori 7,5
- i alt 15

- kombinationsfag:
matematik 37
sandsynlighedsregning og statistik 15
statistiske modeller 7,5
- i alt 59,5

Andre fag: (79,5): økonomifag 30, datalogi 12, videnskabsteori 7,5, valgfag 15, bachelorprojekt 15

HA(fil)

Erhvervsøkonomiske kernefag:

Organisation og ledelse	8 1/3
Finansiering og regnskab	5
<u>Markedsføring, branding og strategi</u>	<u>5</u>
- i alt	18 1/3 ECTS

Andre konstituerende fag:

- integrerende fag:	
virksomhedshistorie	10
organisering og samfund	22,5
temablokke ("rationalitet", "etik, værdi og institution", "sprog- og ledelsesfilosofi", "viden")	<u>40 5/6</u>
- i alt	73 1/3 ECTS

- kombinationsfag:	
historisk samfundsteori	5
<u>teorihistorie</u>	<u>31 2/3</u>
- i alt	36 2/3

Andre fag: (41 2/3): økonomifag 16 2/3, metode 5, projekt 5, bachelorprojekt 15

HA(kom)

Erhvervsøkonomiske kernefag:

introduktion til EØ	3
organisation	8
virksomhedsrelationer (VR)	9
<u>strategisk ledelse af VR</u>	<u>7</u>
- i alt	27 ECTS

Andre konstituerende fag:

- integrerende fag:	
organisationskommunikation	8
kultur, identitet, image, branding og omdømme	<u>7</u>
- i alt	15 ECTS

- kombinationsfag:	
almen kommunikation	9
kommunikationsværksteder	27
medieudvikling og digital kommunikation	9
strategisk kommunikation i mediesamfundet	<u>10</u>
- i alt	55 ECTS

Andre fag: (83 ECTS): samfundsanalyse og -diagnostik 19, projekter 16, videnskabsteori og metode 8, EØ teori og metode 10, praktikophold 14, bachelorprojekt 16

Språk-uddannelser

BLC (Språk)

Erhvervsøkonomiske kernefag:

Business Economics and Management 11,5

Andre konstituerende fag

- integrerende fag:

Communication and Organization 11,5

International Business and Mgmt. 15

Global Economic Governance 7,5

Business, Strategies and

Stakeholder Impact 7,5

- i alt 41,5

- sprog- og kulturfag:

Culture, Society and Communication 25

British and American Studies 11

French, German and Spanish

Studies 15

- i alt 51

Andre fag (76 ECTS): økonomifag 22,5, interdisciplinary research methods 14, projekter 21,5, bachelor projekt 18.

ASP (Asian Studies)

Erhvervsøkonomiske kernefag:

Business Economics and Management 11,5

Andre konstituerende fag

- integrerende fag:

Intercultural Communication
and Organization 11,5

International Business and Mgmt. 15

Asian Economic Organization
and Competitiveness 7,5

Asian Societies from a
Comparative Perspective 10

- i alt 44

- sprog- og kulturfag:

Interdisciplinary English 5

Chinese/Japanese 35

- i alt 40

Andre fag (84,5 ECTS): økonomifag 15, interdisciplinary research methods 7,5, projekter 29,5, electives 15, bachelor projekt 17,5.